

جامعه‌شناسی جاهلیت جامعه مدرن

(بر پایه دیدگاه‌های مقام معظم رهبری)

مؤلف:

فرشته غلامی

انتشارات استادان اندیشه

۱۳۹۷

سرشناسه	غلامی، فرشته، ۱۳۴۵ مرداد-
عنوان و نام پدیدآور	جامعه‌شناسی جاهلیت جامعه مدرن (برپایه دیدگاه‌های مقام معظم رهبری) / مولف فرشته غلامی.
مشخصات نشر	قائم‌شهر: انتشارات استادان اندیشه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۳۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۷۵۴-۰۰-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
موضوع	کتابنامه.
موضوع	خامنه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸- پیام‌ها و سخنرانی‌ها
موضوع	Khamenei, Sayyed Ali - Messegas and speech
موضوع	خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸- دیدگاه درباره تجدد
موضوع	Khamenei, Ali - Leader of IRI, 1939 -- Views on modernity
موضوع	تجدد - تاریخ و نقد
موضوع	Modernity -- History and criticism
موضوع	جدالت
شناسه افزوده	Jeliv
رده‌بندی کنگره	B۱۰۰۳۸۰۳۹۷
رده‌بندی دیوبی	۱۰۷
شماره کتابشناسی ملی	۵۰۸۳۷۸۳

جامعه‌شناسی جاهلیت جامعه مدرن

مؤلف:	فرشته غلامی
ویراستار ادبی:	سهراب تورانی
ناشر:	انتشارات استادان اندیشه
صفحه‌آرا:	شهرام موسی‌پور
طراح جلد:	سید رضا موسوی
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۷
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۱۰۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۷۵۴-۰۰-۲

حق چاپ و نشر محفوظ است.

نشانی: مازندران - قائم‌شهر - خیابان ساری - یاس هفتم - کوچه شهید محمدعلی ابراهیمی

تلفن: ۰۹۱۱ ۴۵۷ ۶۵۷۵ Email: ostadaneandisheh.pub@gmail.com

۹	پیش گفتار
۱۳	مقدمه
۱۷	مفهوم شناسی
۲۳	نگاهی به ویژگی‌های عصر جاهلیت
۲۶	تاریخ تمدن غرب
۳۱	حوادث مهم این دوره
۳۲	پیامدهای تمدن جدید اروپا
۳۲	مدرن و مدرنیته
۳۶	ویژگی‌های جاهلیت مدرن
۳۷	پیشرفت علمی
۴۲	روان شناسی
۴۶	اقتصاد
۵۴	سبک زندگی مدرن
۵۹	خانواده و آزادی جنسی
۶۳	رواج فحشا در غرب
۶۸	برده‌داری مدرن (قرن بیست و یکم)
۷۳	تروریست قرن بیست و یکم
۷۵	داعش (تروریسم سیاه پوش جامعه مدرن)
۸۲	بحران هویت
۸۹	منشور ملل متحد و حقوق بشر
۱۱۲	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۲۳	منابع و مآخذ

پیش گفتار

ایده‌ی اصلی نگارش حاضر بر اساس بیانات مقام معظم رهبری (مُذِظِلُّ الْعَالِی)، درباره‌ی جاهلیت مدرن است. جاهلیتی که مرز و بوم نمی‌شناسد و نه تنها مایه‌ی تباهی و ویرانی نسل زمان خود می‌باشد؛ نسل‌های آتی بشر را نیز با عنوان‌ها و قالب‌های متعدد به تباهی می‌کشاند.

اجتماع و بشریت، در طی زمان و به تدریج برای زندگی بهتر و راحت‌تر، نهادهای خرد و کلان را ایجاد کرده است و سپس با تدوین قوانین و تشکیلات مرتبط با آن نظام‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... را نهادینه نمود. اما در مسیر تغییر و تحولات علمی، اجتماعی و فرهنگی جوامع بشری به دنبال خواسته‌های دنیوی و این جهانی، شاهد تولید تسلیحات نظامی، جنگ و کشتار، خشونت، ظلم و ستم و تضییع حقوق ملل، مسائل زیست‌محیطی، بیماری‌های روحی و جسمی، بوده است. علاوه بر آن، گمراهی و غفلت، جهل، فساد و بی‌بند و باری با علمان ماهیت گذشته و به نوع و شکل دیگر در جهان انسانی مشهود است. چرا که عصر حاضر بر تعبد و مدرن جاهلیت را تجربه می‌کند، نوع جدیدی که از رنسانس و عصر روشنگری و بعد از آن، تدریج در عرصه‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی پیامدهای خود را نشان می‌دهد. از طرف پدیده جهانی شدن و مدرنیته با پیامدها و کارکردهای مناسب و نامناسب خود، تأثیر زیادی بر جهان اجتماعی، جهان طبیعی و زیستی نهاده است. بنا به نظر پراتون، جهانی شدن «ساختارهای گوناگون کنش اجتماعی و فرهنگی، فناوری و محیط زیست، سیاسی و حقوقی، اقتصادی، نظامی، نفوذ نموده است»^۱

پس از جنگ جهانی اول، جامعه ملل جهانی به تدوین قوانین مقدماتی برای حفظ صلح و امنیت جهانی همت نمود و با آغاز جنگ جهانی دوم، با جدیات و اعمال ضد بشری و نادیده گرفتن حقوق انسان‌ها، منجر به تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر در مجمع سازمان ملل شد و مسائل حقوق بشر مورد توجه قرار گرفت. صرف نظر از «پذیرش جهانی در مورد اصل حقوق بشر، در خصوص مفهوم و ماهیت و گستره‌ی این حقوق، توافقی وجود ندارد و از جنبه‌های مختلف تعریف می‌شود. «طبق نظریه برخی جامعه‌شناسان، حقوق بشر عبارت است از: مجموعه قواعد شناخته شده‌ای که در رابطه با رشد شخصیت انسان ضروری بوده و

^۱ - کیانی، داوود (۱۳۸۰). فرهنگ جهانی: اسطوره یا واقعیت. فصلنامه مطالعات ملی، سال سوم، شماره ۱۰، ص ۹۷.

دارای نقش حیاتی است. (البته در این تعریف به رابطه رشد شخصیت انسان با اصول حقوق بشر اشاره‌ای نشده است).^۱ از سویی «ملت، جامعه‌ای از انسان‌ها است که هیچ‌کس دیگری جز خود آن ملت نمی‌تواند بر او فرمان براند یا در اختیارش بگیرد. هیچ ملتی اعم از گسترده یا کوچک، استقلالش را توسط ملتی دیگر به ارث، مبادله، خریداری، یا هدیه به‌دست نیاورده است و هیچ معاهده‌ی صلحی که راه‌گریزی ضمنی برای جنگ آینده باقی نگذارد، نباید معتبر شمرده شود. هیچ ملتی که در حال جنگ با ملت دیگری است نباید اجازه ارتکاب اعمال جنگی را بدهد که برقراری اعتماد متقابل را در دوره صلح محتمل آینده، غیرممکن کند. مانند استفاده از آدمکشان^۲، زهردهندگان^۳، نقض پیمان تسلیم، تشویق افراد ملت مقابل به خیانت^۴ مانند اینها. مشخص است هر سیاستی می‌بایست در برابر اخلاقیات زانو بزند، اما از آنجایی که سیاست بازان اصول خود را تابع اهداف خود می‌کنند در واقع مدعای خودشان را که بجای نفی میان سیاست و اخلاق است، بر باد می‌دهند.»^۵

فساد و بی‌بند و باری، جنگ و کشتار، تهدید و ترور، تحقیر و اعمال غیرانسانی و جنایات ضد بشری که به‌عنوان مصادیق جاهلیت با انکال و ابزاری مدرن جلوه‌گر می‌شود، چگونه با قوانین صلح و امنیت جهانی و حفظ حقوق بشر، عنوان یکی از آرمان‌های عمومی برای جهانی عادلانه و منصفانه سازگار است؟!

با توجه به اهمیت موضوع و ضرورت بررسی چنین مطالعاتی در عصر مدرن، پرسشی که مطرح می‌شود، این است، چرا در عصر مدرن و فرا مدرن، سخن از جاهلیت است؟ با چه ویژگی‌ها و شاخصه‌هایی؟ و خود را به چه سلاحی تغییر نموده است؟

بر این اساس هدف نگارش حاضر، بررسی مصادیق جاهلیت در نگاه جامعه‌شناختی، بر پایه دیدگاه‌ها و بیانات مقام معظم رهبری، آیت‌الله سید علی خامنه‌ای (مد ظله العالی) در عصر معاصر و جامعه مدرن است.

اثر حاضر علی‌رغم محدودیت در کسب اطلاعات، مطالعه‌ای است توصیفی-تحلیلی مبتنی بر منابع کتابخانه‌ای، اسناد، مدارک موجود و منابع اینترنتی؛ با مروری بر مفهوم

^۱ - محمودی، عبدالحسین (۱۳۸۵). حقوق بشر و چالش‌های فرا رو. تهران: نجم الهدی، چاپ اول، صص ۲۲، ۲۱، ۱۸.

^۲ Percussores

^۳ venefici

^۴ perdurellio

^۵ - کانت، امانوئل (بی‌تا). طرحی فلسفی به سوی صلح ابدی. مترجم باقر پرهام، تهران: نشر توانا، صص ۸، ۱۰، ۲۲-۳۵.

جاهلیت، در عصر پیش از بعثت پیامبر اسلام حضرت محمد(ص) و دیدگاه‌های برخی از نظریه‌پردازان و متفکران با بررسی اجمالی و مختصر تاریخ تمدن غرب، مدرن و مدرنیته که با فرهنگ غرب گره خورده است، به تحلیل ویژگی‌هایی از جامعه مدرن و مصادیقی از جاهلیت مدرن (قرن بیست و یکم) در چارچوب مطالعات جامعه شناختی اشاره می‌شود. همچنین پدیده تروریست و داعش در قرن بیست و یکم که مصداق جاهلیت است مورد توجه قرار گرفته و به منشور ملل متحد و حقوق بشر، نقش مجامع بین‌المللی به‌عنوان داعیه‌دار و مدافع عدالت، صلح و امنیت جهانی؛ و حقوق بشری؛ پرداخته می‌شود.

در خصوص ساختار کتاب هم چنان‌که اشاره شد، اطلاعات با توجه منابع اسنادی و نقلی مبتنی بر واقعیت است. علی‌رغم اختلاف نظر و عقیده در میان کارشناسان در خصوص مفهوم جاهلیت سعی شده است بررسی‌ها بر اساس منابع معتبر و نیز دانش و دیدگاه‌های جدید مطمح نظر قرار گیرد. از آنجا که مطالب کتاب عاری از عیب و نقص نیست؛ رهنمودهای صاحب نظران فرهنگیان و استادان گران‌قدر مشوق، تکمیل‌کننده تحقیق و تفحص خواهد بود. نگارنده را با کمال امتنان منت‌پذیر و سپاسگزارشان خواهد بود.

فرشته غلامی

آبان ۱۳۹۶

صفر ۱۴۳۹